

BÖLÜM 17

BİLİMSEL MAKALE YAZMA

Burak METE¹

GİRİŞ

Bilimsel araştırmanın son aşaması elde edilen verilerin yorumlanması ve sonuçların raporlanarak okuyuculara sunulmasıdır, yani yayın aşamasıdır. Araştırmanın analizleri bittikten sonra sonuçlar rapor haline (makale vb.) getirilir. Bilimsel makale, özgün bir araştırmayı bütün safhaları ile usulüne uygun bir şekilde anlatan, uygun bir mecrada basılmış bir rapor olarak tanımlanabilir. Makaleyi yazarlar neyi, neden ve nasıl yaptıklarını, sonuçta ne bulduklarını, bulgularının ne anlama geldiğini ve ne yapılması gerektiğini bildirirler. Bilimsel çalışmanın raporunu okuyanlar; aradıkları bilgiyi bulmayı, bulunan sonuçları kendi sonuçları ile karşılaştırmayı, farklı yöntemler kullanarak sonuçları sınamayı, hatta çalışmayı tekrarlayabilmeyi isterler (1).

Akademik gelişme için araştırma yapmak kadar önemli olan diğer bir durum bilimsel araştırmanın yayın (rapor) haline getirilmesidir. Bilimsel araştırma yapmak ve yayın yapmak ciddi emek ve birikim gerektirir. Bir bilimsel araştırmanın bilimsel bir dergide yayın olması için ilk ve en önemli şart özgün olmasıdır (2). Özgün araştırmaların mutlaka yeni ve değişik bir hipotezi olmalıdır. Bir makale ne kadar yeni bir bilgi barındırıyor ise o kadar kıymetlidir. Ancak çalışmanın orijinal ve yeni bir fikre/bulguya sahip olmasının yanında iyi bir şekilde sunulması da yayın olmasında önemlidir (3). Yapılan değerlendirmeler sonrasında yayın hakemleri tarafından en çok görülen hatalar makalelerin fazla, eksik veya doğru olmayan bilgi içermeleri ve bilginin metin içinde uygun şekilde yerleştirilmemiş olması olarak bildirilmiştir (2). Bilimsel araştırmaların rapor (yayın) olarak sunulmasında kalitesinin yüksek olması gerekir. Birçok araştırmacı, yayın yapmayı

¹ Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı AD., burakmete2008@gmail.com

de ilerlemektir. Ancak makaledeki kadar yer olmayacağı için istenmedikçe yöntem kısmının tamamını içermeyebilir. Genellikle süre (10 dk) çok kısa olduğu için kuramsal çerçeveyi vermek için vakit olmaz bu yüzden daha çok sonuçlar üstüne odaklanmak daha doğru olacaktır. Aksi durumda vakit yetmeyecektir. Ancak vaktin daha uzun olduğu toplantılar için detaylar verilebilir (5).

SONUÇ

Bilimsel makale yazma evrensel kuralları ve standartları olan bir kavramdır. Sağlık alanında çalışan araştırmacıların bu kuralları ve ilkeleri iyi bilmesi ve uygulaması araştırmaların yayına dönüşmesi ve yayın kalitesinin artması için elzemdir. Gerard Piel'in dediği gibi 'yayinsız bilim ölüdür'.

KAYNAKLAR

1. Horton R. The rhetoric of research. *BMJ*. 1995; 310(6985): 985-987.
2. Hall GM. *How to write a paper?* Oxford, UK: BMJ Publishing Group; 1994.
3. Tomaska L. Teaching how to prepare a manuscript by means of rewriting published scientific papers. *Genetics*. 2007; 175 (1): 17-20.
4. Çakmakaya ÖS. Bilgiyi Paylaşmak: Biyomedikal alanda bilimsel makale yazım kuralları ile ilgili derleme. *Yükseköğretim Dergisi*. 2013; 3(3): 142-50.
5. Day RA. *Bilimsel makale nasıl yazılır, nasıl yayımlanır?* (Gülay Aşkar ALTAY, Çev. Ed.). TÜ-BİTAK yayınları;1996:1-233.
6. Bostancı K, Yüksel M. Araştırma nasıl yapılır, makale nasıl yazılır? *Türk Göğüs Kalp Damar Cerrahisi Dergisi*. 2005; 13(3): 298-302.
7. Kotsis SV, Chung KC. How to submit a revision and tips on being a good peer reviewer. *Plastic & Reconstructive Surgery*. 2014; 133(4): 958-964.
8. Gülpınar Ö, Güçlü AG. How to write a review article? Derleme makalesi nasıl yazılır? *Turkish Journal of Urology*. 2013; 39(1): 44-48.
9. Hoogenboom BJ, Manske RC. How to write a scientific article. *The International Journal of Sports Physical Therapy*. 2012; 7(5): 512-517.
10. International Committee of Medical Journal Editors. Uniform requirements for manuscripts submitted to biomedical journals. *Can Med Assoc J* 1994;150:147- 154.
11. Huth EJ. Guidelines on authorship of medical papers. *Annals of Internal Medicine*. 1986; 104(2): 269-74.
12. Büyükaşar K. Sağlık bilimleri alanında bilimsel makale yazma teknikleri. *Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2017; 10(3): 252-69.
13. American National Standards Institute. *American national standard for writing abstracts*. New York: American National Standards Institute ; ANSI Z39.14-1979
14. Cremmins ET. *The art of abstracting*. 3501 Market St, Philadelphia: ISI Press; 1982. PA19104.
15. Türkiye atf dizini. *Yazım kuralları* (17.01.2022 tarihinde <https://www.atfidizini.com/rules> adresinden ulaşılmıştır).
16. Ratnoff OD. How to read a paper. Warren KS(ed.). In *Coping with the biomedical literature*. New York: Praeger; 95-101
17. Dixon N. Writing for publication-a guide for new authors. *International Journal for Quality Health Care*. 2001;13(5):417-421.

18. Szklo M. Quality of scientific articles. *Revista de Saude Publica*. 2006; 40: 30-35.
19. Elm EV, Karaçam Z, Altman GD, et al. Bildirimi: Epidemiyolojide gözlemsel araştırma raporu yazımının güçlendirilmesi için bir rehber. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2014;17(1):64-72.
20. Sunay D, Şengezer T, Oral M, et al. CONSORT 2010 Raporu: Randomize paralel grup çalışmalarının raporlanmasında güncellenmiş kılavuzlar. *Euras J Fam Med*. 2013 ;2(1):1-10.
21. Çivilibal M. Bilimsel Bir Makale Nasıl Yazılır ve Yayınlanır? *Haseki Tıp Bülteni*. 2013; 51(3): 85-88.
22. Çakmakkaya ÖS. Bilgiyi Paylaşmak: Biyomedikal alanda bilimsel makale yazım kuralları ile ilgili derleme. *Yükseköğretim Dergisi*. 2013; 3(3): 142-150.
23. Veness M. POINT OF VIEW: Strategies to successfully publish your first manuscript. *Journal of Medical Imaging and Radiation Oncology*. 2010; 54(4): 395-400.
24. Pierson DJ. The top 10 reasons why manuscripts are not accepted for publication. *Respiratory Care*. 2004; 49(10): 1246-1252.